

2017

POROČILO O IZVAJANJU
PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE
SKLADNOSTI V LETU 2017
V DRUŽBI PLINOVODI d.o.o.

Datum: Ljubljana, 26. 3. 2018
Znak dokumenta: NSKL/DK-1.0/2018
Različica: PIPZSKL-1.0
Izdelal: Mag. Dejan Koletnik, nadzornik za skladnost

Uvodna beseda

Evropski energetski trg zaradi potreb po zmanjšanju emisij ogljika doživlja pomembne spremembe v tehnološkem razvoju. Te spremembe vplivajo zlasti na distribucijsko omrežje in s tem na končne odjemalce. Evropska komisija v svojem pristopu, ki ga naslavlja s "Čista energija za vse Evropejce", obravnava strukturne izzive prihodnosti. Količina podatkov na maloprodajni ravni se širi in zahteva nove ukrepe zlasti na področju kibernetike varnosti za zaščito zasebnosti potrošnikov. Operaterji prenosnih sistemov so ključni deležnik pri oskrbi energije za končne odjemalce, zato je učinkovito izvajanje veljavnih pravil na področju ločevanja dejavnosti prenosa in dobave energije v energetskem sektorju še naprej bistveno za dobro delovanje energetskega trga v evropskem prostoru. Če pravila za ločitev dejavnosti niso dovolj eksplicitna ali se ne izvajajo dovolj učinkovito, lahko to odločilno vpliva na stopnjo zagotavljanja neodvisnosti operaterjev sistemov in s tem na raven konkurenčnosti veleprodajnega in maloprodajnega trga z energijo. Če omrežne dejavnosti niso dovolj učinkovito ločene od dejavnosti dobave ali proizvodnje, obstaja nevarnost diskriminacije ne samo pri upravljanju omrežij, ampak tudi pri spodbudah vertikalno integriranih podjetij, da ustrezno vlagajo v svoja omrežja.

Skrbno spremljanje izpolnjevanja zahtev po neodvisnosti članov v nadzornem organu operaterja prenosnega sistema je pomembno, saj se s tem nadzorom zmanjšuje vpliv vertikalno integriranih podjetij in poveča stopnja neodvisnosti operaterja prenosnega sistema.

Spremenjeni energetski zakonodajni okviri, nova pravila ter spremembe na veleprodajnih in maloprodajnih energetskih in finančnih trgih tudi največkrat vplivajo na težnje po lastniških spremembah operaterjev sistemov.

V Republiki Sloveniji se je že v letu 2016 začela sprememba lastniške strukture operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, to je družbe Plinovodi d.o.o. (v nadaljevanju družba Plinovodi). Skladno s sprejeto Strategijo upravljanja kapitalskih naložb države in Letnim načrtom upravljanja kapitalskih naložb države v družbi Geoplin d.o.o. Ljubljana (v nadaljevanju družba Geoplin), h kateremu je Vlada RS oktobra leta 2015 dala soglasje, je bila predvidena oddelitev te družbe.

Republika Slovenija, ki jo v skladu z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1) zastopa Slovenski državni holding d.d. (v nadaljevanju SDH), in Petrol Slovenska energetska družba d.d., Ljubljana (v nadaljevanju družba Petrol) sta zato junija 2016 podpisala menjalno pogodbo, na podlagi katere je družba Petrol postala večinski lastnik družbe Geoplin, Republika Slovenija pa večinski lastnik družbe Plinovodi, pri čemer je Republika Slovenija v družbi Geoplin še vedno obdržala 25-odstotni delež.

Družba Geoplin je po oddelitvi odvisne družbe Plinovodi postala pomembna naložba in še naprej izvaja tržno dejavnost trgovanja z zemeljskim plinom, družba Plinovodi pa je postala strateška naložba, saj opravlja gospodarsko javno službo systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina. Na podlagi statusnega preoblikovanja družbe Geoplin je bil na podlagi oddelitve z dnem 28. 6. 2017 opravljen prenos delov premoženja družbe Geoplin na novo družbo, to je družbo Plinhold upravljanje plinske infrastrukture d.o.o. (v nadaljevanju Plinhold), ki se je ustanovila zaradi oddelitve (oddelitev z ustanovitvijo nove družbe).

Družba Plinovodi je od 28. 6. 2017 povezana družba z družbo Plinhold, ki je edini lastnik družbe Plinovodi.

Transakcija je bila zaključena konec leta 2017, ko so bili izpolnjeni vsi odložni pogoji iz menjalne pogodbe.

Poročilo o izvajanju programa za zagotavljanje skladnosti v letu 2017 vsebuje predstavitev aktivnosti in ukrepov, ki so bili izvedeni za učinkovito izvajanje Programa za zagotavljanje skladnosti, s katerim se določajo posebne obveznosti, ki jih morajo izpolniti zaposleni pri izvajalcu gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, to je v družbi Plinovodi d. o. o., glede zagotavljanja dejanske neodvisnosti operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji in cilji Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in Energetskega zakona (EZ-1).

Poročilo bo objavljeno na spletni strani družbe Plinovodi d.o.o. in posredovano regulativnemu organu - Agenciji za energijo ter nadzornemu svetu družbe Plinovodi d.o.o.

Nadzornik za skladnost,

mag. Dejan Koletnik

KAZALO:

1	UVOD	1
1.1	Pravni okvir zagotavljanja skladnosti	1
2	DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI	3
3	PREGLED IZPOLNJEVANJA UKREPOV ZA URESNIČITEV CILJEV PROGRAMA.....	3
3.1	Pregled izpolnjevanja splošnih ukrepov za vse zaposlene	3
3.2	Zagotavljanje neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema v splošni strukturi upravljanja	10
3.3	Register tveganj.....	14
3.4	Zaupnost podatkov.....	14
3.5	Razkrivanje in objava podatkov	14
3.6	Ravnanje do VIP pri upravljanju s podatki	15
3.7	Načrtovanje in izvajanje storitev.....	17
3.8	Zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do prenosnega sistema.....	19
3.9	Zagotavljanje nediskriminatornih in preglednih postopkov.....	20
4	SPREMLJANJE IZVAJANJA PROGRAMA	22
4.1	Priporočila o Programu za zagotavljanje skladnosti in njegovemu izvajanju	22
5	OBVEZNOSTI IN PRAVICE ZAPOSLENIH	22
6	KRŠITVE	22
6.1	Splošne kršitve	22
7	ZAKLJUČEK IN UGOTOVITVE	22

1 UVOD

1.1 Pravni okvir zagotavljanja skladnosti

Družba Plinovodi d. o. o. na podlagi odločbe Javne agencije RS za energijo št. 533-100/2011-20/134 z dne 11. 7. 2012 in sklepa Vlade o imenovanju št. 36020-3/2012/3 z dne 25. 10. 2012 deluje kot neodvisni operater prenosnega sistema.

Za opravljanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina je družba Plinovodi pridobila odločbo o certificiranju št. 533-100/2011-20/134 z dne 11. 7. 2012, ki jo je izdal regulativni organ, to je Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) in v kateri je ugotovljeno, da izpolnjuje vse zahteve za neodvisnega operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina.

Na podlagi določil Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (Uradni list EU, L 211, 14/08/2009, v nadaljevanju Direktiva 2009/73) in Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15, v nadaljevanju EZ-1) mora operater prenosnega sistema za izpolnjevanje zahtev o certificiranju izpolnjevati zahteve iz 189. do 202. člena EZ-1. EZ-1 v poglavju o neodvisnem operaterju prenosnega sistema določa tudi omejeno možnost medsebojnega povezovanja vertikalno integriranega podjetja (v nadaljevanju VIP) z neodvisnim operaterjem prenosnega sistema.

Družba Plinovodi je tako v skladu z ZGD-1 pravno samostojna družba, ki je bila od 1. 1. 2017 do 27. 6. 2017 povezana družba z družbo Geoplin, ker je imela družba Geoplin večinski delež, in sicer 100-odstotni delež v družbi Plinovodi. Na podlagi statusnega preoblikovanja družbe Geoplin je bil na podlagi oddelitve z dnem 28. 6. 2017 opravljen prenos delov premoženja družbe Geoplin na novo družbo to je družbo Plinhold, ki se je ustanovila zaradi oddelitve (oddelitev z ustanovitvijo nove družbe). Družba Plinovodi je od 28. 6. 2017 povezana družba z družbo Plinhold, v kateri ima družba Plinhold večinski delež, in sicer 100-odstotni delež v družbi Plinovodi.

Skladno z EZ-1 družba Plinovodi opravlja dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, družba Geoplin pa opravlja dejavnost dobave zemeljskega plina. Skupaj sta družbi do 27. 6. 2017 tvorili VIP. Od 28. 6. 2017 dalje tvori družba Plinovodi del VIP z družbo Plinhold, ki opravlja dejavnost holdingov.

Kljub lastniški spremembi družbe Plinovodi v letu 2017 predstavlja družba Plinovodi del VIP skladno z EZ-1, saj gre za skupino podjetij plinskega gospodarstva, znotraj katere se izvaja tudi dejavnost prenosa zemeljskega plina, pri čemer lahko ista oseba ali osebe izvajajo nadzor v smislu 17. točke 159. člena EZ-1, saj ima oseba neposredno ali posredno možnost izvajati odločilen vpliv na podjetje, ki je operater prenosnega sistema, kar se tiče uporabe celotnega ali dela premoženja tega podjetja, sestave, glasovanja ali odločitev organov podjetja.

Upošteva se tako ZGD-1 kot EZ-1 izhaja, da je možnost vplivanja družb Geoplin oziroma Plinhold kot obvladujoče družbe v obdobju leta 2017 na upravljanje in poslovanje družbe

Plinovodi kot odvisne družbe potrebno presoјati z vidika zakonskih omejitev in zahtev glede zagotavljanja neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema.

Operater prenosnega sistema zemeljskega plina mora v ta namen na podlagi 197. člena EZ - 1 pripraviti Program za zagotavljanje skladnosti (v nadaljevanju Program), ki določa cilje in ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja ter posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev.

Agencija RS za energijo (v nadaljevanju agencija) je 1. marca 2012 podala soglasje (št. 533-100/2011-08-134) k Programu. Soglasje je začelo veljati 16. 7. 2012, to je z dnem dokončnosti odločbe o certificiranju operaterja prenosnega sistema.

Nadzorni organ je po predhodnem soglasju (št. 533-100/2011-16/134 z dne 12. 4. 2012) agencije imenoval nadzornika za skladnost, ki spremlja izvajanje Programa in poroča nadzornemu organu ter izdaja priporočila o njegovem izvajanju.

Nadzornik za skladnost pri spremljanju in izvajanju Programa v letu 2017 ni ugotovil dodatnih vsebinskih pomanjkljivosti. Program h kateremu je regulativni organ dal soglasje (št. 533-100/2011-58/134) po mnenju nadzornika za skladnost zajema aktivnosti in ukrepe, ki so potrebni za učinkovito preprečevanje diskriminatornega ravnanja zaposlenih.

2 DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI

Cilji Programa so:

- zagotavljanje dejanske neodvisnosti operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji in cilji Direktive 2009/73/ES, uredb Evropske skupnosti in vsakokrat veljavne nacionalne zakonodaje;
- dosledno in dejansko spoštovanje načela preglednosti in nediskriminatornosti v odnosu do vseh udeležencev na trgu, še posebej v odnosih z vertikalno integriranim podjetjem (VIP);
- varovanje tajnosti poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti operater prenosnega sistema;
- preprečevanje diskriminatornega razkrivanja poslovno koristnih podatkov.

3 PREGLED IZPOLNJEVANJA UKREPOV ZA URESNIČITEV CILJEV PROGRAMA

3.1 Pregled izpolnjevanja splošnih ukrepov za vse zaposlene

Nadzornik za skladnost je v letu 2017 nadziral izpolnjevanje splošnih ukrepov za uresničitev ciljev Programa s strani zaposlenih. Po informacijah, s katerimi je nadzornik za skladnost razpolagal, nihče od zaposlenih v letu 2017 ni izvajal nobenih posrednih ali neposrednih navodil VIP v zvezi z izvajanjem vsakodnevnih dejavnosti operaterja prenosnega sistema, upravljanjem sistema ali dejavnostmi, potrebnimi za pripravo 10-letnega razvojnega načrta.

Vsi zaposleni pri operaterju prenosnega sistema v strukturi upravljanja so v letu 2017 zagotavljali dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji Direktive 2009/73/ES in EZ-1. Zaposleni skrbijo, nadzornik za skladnost pa nadzira, da so ti pogoji izpolnjeni ves čas veljavnosti certifikata oziroma izvajanja gospodarske javne službe dejavnosti operaterja prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema je tekoče obveščal nadzornika za skladnost in regulativni organ o vseh načrtovanih transakcijah, zaradi katerih bi bila potrebna ponovna proučitev pogojev za izdajo certifikata.

Zaposleni, ki so pri operaterju prenosnega sistema odgovorni za upravljanje, vključno s tistimi, ki so odgovorni za izvršno upravljanje, so zagotavljali dejansko neodvisnost, tako da nobena od teh oseb ni imela nobene druge poklicne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v nobenem delu VIP, ki ni operater prenosnega sistema, ter od njega niso pridobivale finančnih koristi ali imeli poslovnega odnosa z njegovimi delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem. Plačilo oseb, odgovornih za upravljanje, in članov uprave ter zaposlenih pri operaterju prenosnega sistema, ni bilo odvisno od dejavnosti ali rezultatov VIP.

Poslovodstvo operaterja prenosnega sistema je samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti sprejemalo potrebne odločitve in izvrševalo potrebna dejanja za zagotavljanje neodvisnega ravnanja operaterja prenosnega sistema.

Vsi zaposleni pri operaterju prenosnega sistema v strukturi upravljanja so razkrivali podatke, ki so potrebni za konkurenčno delovanje trga na način, da so bili podatki ažurno in nediskriminatorno objavljeni na spletni strani (www.plinovodi.si), tako da so uporabnikom prenosnega sistema zagotavljali zadostne, pravočasne in zanesljive podatke.

Zaposleni so redno objavljali vse potrebne informacije o zasedenosti oziroma razpoložljivosti prenosnih zmogljivosti ter aktualni ponudbi in povpraševanju na sekundarnem trgu.

3.1.1 Priprava 10-letnega razvojnega načrta omrežja za obdobje 2018–2027

Na podlagi 200. člena EZ-1 mora operater prenosnega sistema vsako leto najkasneje do 1. junija, po posvetovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, sprejeti in predložiti agenciji 10-letni razvojni načrt omrežja za obdobje 2018–2027 (v nadaljevanju razvojni načrt), ki mora temeljiti na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju in mora vsebovati učinkovite ukrepe za zagotovitev ustreznosti sistema in zanesljivosti oskrbe. Za prva tri leta tega načrta mora operater prenosnega sistema priložiti tudi naložbeni načrt, usklajen z razvojnim načrtom in izdelan v skladu z metodologijo, kot je določena v EZ-1.

Operater prenosnega sistema je 6. 4. 2017 začel s 30-dnevnim javnim posvetovalnim postopkom o razvojnem načrtu prenosnega plinovodnega omrežja za obdobje 2018–2027. Poleg objave posvetovanja na svoji spletni strani je operater prenosnega sistema še posebej pisno pozval pomembnejše akterje na energetske področju, vse distributerje zemeljskega plina, nosilce bilančnih skupin in lokalne skupnosti, ki so trenutno za uporabo zemeljskega plina bolj zanimive. V času razgrnitve predloga razvojnega načrta je operater prenosnega sistema prejel pripombe štirih zainteresiranih strani. Vse pripombe je operater prenosnega sistema predložil v vednost agenciji.

Nadzornik za skladnost je pri pripravi razvojnega načrta aktivno sodeloval s pripravljavci razvojnega načrta v družbi in se redno udeleževal sestankov, s čimer je spremljal potek aktivnosti in zagotavljal, da so te potekale pregledno in nepristransko ter skladno z EZ-1. Nadzornik za skladnost je pri tem spremljal tudi aktivnosti nadzornega organa, da ni sprejemal kakršnih koli odločitev, ki bi vplivale na dejavnosti, ki so potrebne za pripravo razvojnega načrta omrežja v skladu z 200. členom EZ-1 ali bi bile povezane z njimi.

Regulativni organ se je skladno z določbo šestega odstavka 200. člena EZ-1 o razvojnem načrtu posvetoval z vsemi dejanskimi in možnimi uporabniki sistema, in sicer na odprt in pregleden način, tako da je 6. 6. 2017 na svoji spletni strani objavil razvojni načrt ter pozval vse dejanske in možne uporabnike sistema k dajanju pripomb. V času posvetovalnega postopka, ki se je zaključil 10. 7. 2017, regulativni organ k objavljenemu razvojnemu načrtu ni prejel nobenih pripomb.

Regulativni organ je proučil predloženi razvojni načrt vključno s prejetimi pripombami iz javnega posvetovanja operaterja prenosnega sistema. Regulativni organ je v skladu z metodologijo za naložbeni načrt proučil tudi naložbeni načrt ter operaterju prenosnega sistema v dopisu z dne 7. 9. 2017 podal svoje pripombe in predloge tako k razvojnemu kot tudi naložbenemu načrtu.

Operater prenosnega sistema je v dopisu z dne 25. 9. 2017 regulativnemu organu posredoval zadnjo in končno verzijo razvojnega načrta ter naložbenega načrta.

Regulativni organ je po preučitvi zadnje verzije obeh dokumentov ugotovil, da razvojni načrt, predložen septembra 2017, skladno s četrtem odstavkom 200. člena EZ-1 opredeljuje za udeležence na trgu glavno infrastrukturo za prenos, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti in vsebuje vse že sprejete naložbe in opredeljuje nove, ki jih je treba izvesti v naslednjih treh letih. Podan je bil tudi časovni okvir za vse naložbene projekte. Ker je operater prenosnega sistema v razvojnem načrtu ustrezno upošteval tudi vse pripombe iz posvetovalnega postopka, je regulativni organ ugotovil, da razvojni načrt pokriva vse potrebe po naložbah.

Regulativni organ je tudi ugotovil, da je naložbeni načrt, predložen septembra 2017, usklajen z razvojnim načrtom iz septembra 2017 in izdelan v skladu z metodologijo za naložbeni načrt, kot to določa drugi odstavek 200. člena EZ-1. Regulativni organ je še ugotovil, da je razpoložljivost virov financiranja naložb ustrezna in da so naložbe usklajene z razvojnimi merili.

Regulativni organ ni ugotavljal finančne in ekonomske upravičenosti naložb, saj naložbeni načrt ni vseboval novih naložb, za katere bi v skladu z metodologijo za naložbeni načrt operater prenosnega sistema moral dokazati finančno oziroma ekonomsko upravičenost naložb. Prav tako naložbeni načrt ne vsebuje novih naložb, za katere bi se ocenjevala usklajenost z merili zanesljivosti oskrbe.

Regulativni organ ni podrobneje presojal naložb, ki so bile potrjene že v okviru izdaje soglasja k predhodnim razvojnim načrtom, saj ni ugotavljal bistvenega odstopanja v ključnih podatkih posameznih naložb.

Regulativni organ je v postopku izdaje soglasja v skladu z osmim odstavkom 200. člena EZ-1 proučil tudi skladnost razvojnega načrta z ne zavezujočim desetletnim razvojnim načrtom omrežja za Evropsko unijo Ten-Year Network Development Plan 2017 (v nadaljevanju: TYNDP) iz b) točke tretjega odstavka 8. člena Uredbe (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (Ul. št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 36). Pri tem je regulativni organ ugotovil manjše neskladnosti v navedbi predvidenih let aktiviranja posameznih naložb. Ker gre v tem primeru za projekte, za katere še ni sprejeta dokončna odločitev o gradnji, je regulativni organ razumel ugotovljene neusklajenosti kot posledico časovnega zamika med poročanjem podatkov za pripravo TYNDP in razvojnega načrta. V razvojnem načrtu so tako navedeni podatki iz TYNDP, le da so ti podatki posodobljeni in zato bolj natančno podajajo predvidene časovne roke zato je regulativni organ navedene neskladnosti razumel kot manj pomembne in posledično niso razlog za spremembo razvojnega načrta.

Na podlagi navedenega je regulativni organ ugotovil, da je razvojni načrt predložen, 25. 9. 2017 v skladu z zakonodajo in predpisi, zato je 9. 10. 2017 k razvojnemu načrtu izdal soglasje. Po izdanemu soglasju je operater prenosnega sistema razvojni načrt objavil na svoji spletni strani.

Nadzornik za skladnost ni od zaposlenih ali tretjih oseb prejel nobenih informacij, ki bi nakazovale na kakršna koli neposredna navodila s strani VIP v zvezi z izvajanjem vsakodnevnih dejavnosti operaterja prenosnega sistema, upravljanjem omrežja ali dejavnostmi, potrebnimi za pripravo razvojnega načrta.

3.1.2 Naložbeni načrt

Naložbe, ki temeljijo na podlagi razvojnega načrta in naložbenega načrta, operater prenosnega sistema načrtuje tako, da nediskriminatorno zagotavljajo odpravo ozkih grl v sistemu in dolgoročno zmogljivost sistema, ki bo zadostila razumnemu povpraševanju in zanesljivosti oskrbe, še posebej brez pristranskih koristi VIP ali katerega koli njegovega dela.

Pristojni poslovodni organ operaterja prenosnega sistema je naložbeni načrt pravočasno predložil regulativnemu organu skupaj z razvojnim načrtom omrežja za obdobje 2018-2027. Regulativni organ je ugotovil, da je naložbeni načrt skladen z razvojnim načrtom omrežja za obdobje 2018-2027.

3.1.3 Komercialni in finančni odnosi z VIP

Vsi zaposleni so v vseh komercialnih in finančnih odnosih z VIP ravnali izključno pod tržnimi pogoji. Operater prenosnega sistema je vodil natančno evidenco (arhiv) komercialnih in finančnih odnosov, s katerimi je bil seznanjen tudi nadzornik za skladnost. Operater prenosnega sistema je predložil regulativnemu organu v soglasje vse komercialne in finančne pogodbe ali sporazume z VIP.

VIP sestavljajo naslednja podjetja:

- Geoplin d.o.o. Ljubljana, družba za trgovanje in transport zemeljskega plina (v nadaljevanju družba Geoplin ali vertikalno integrirano podjetje), kot 100-odstotni lastnik družbe;
- z družbo Geoplin povezane družbe in v njeni 100-odstotni lasti so:
 - o Trgovina i opskrba energentima d.o.o., Zagreb,
 - o Geoplin d.o.o., Beograd, Novi Beograd,
 - o Geocom, družba za energetske inženiring d.o.o., Ljubljana.

a) Komercialni odnosi, sklenjeni z družbo Geoplin (VIP) do 27.6.2017 kot uporabnikom prenosnega sistema zemeljskega plina

Operater prenosnega sistema zemeljskega plina z uporabniki sistema sklepa različne vrste pogodb, v skladu z določili vsakokrat veljavne zakonodaje. Za vse uporabnike prenosnega sistema veljajo enaka pravila in postopki, ki so javno objavljeni. Veljavna zakonodaja je v vsakem trenutku vsem uporabnikom sistema dostopna tudi prek spletne strani operaterja prenosnega sistema, prav tako pa operater prenosnega sistema na svoji spletni strani objavlja tipske vzorce pogodb, ki so predhodno usklajene z agencijo.

Pogodbe o prenosu, ki jih uporabniki sistema in kot uporabnik sistema tudi družba Geoplin, sklenejo z dražbo na spletni rezervacijski platformi PRISMA, so sklenjene takoj po zaključku posamezne dražbe, ko uporabnik sistema dobi obvestilo o uspešni dražbi s strani spletne rezervacijske platforme. Takoj po uspešnem zaključku dražbe se na rezervacijski platformi samodejno generira elektronsko sporočilo, ki ga prejmeta operater prenosnega sistema in zakupnik prenosne zmogljivosti na dražbi. Skladno z določili iz Pravil o pogojih in načinu razdelitve zmogljivosti na povezovalnih točkah prenosnega sistema z dražbo (Uradni list RS, št. 67/2014), je do 24. 12. 2016 operater prenosnega sistema na podlagi prejetega elektronskega sporočila za uporabnika sistema izdelal še dodatno tipsko Potrdilo o sklenitvi

pogodbe o prenosu za dražbene zmogljivosti in ga poslal v podpis uporabniku sistema. Od 24. 12. 2016 dalje pa skladno s Pravili o spremembah in dopolnitvah Pravil o pogojih in načinu razdelitve zmogljivosti na povezovalnih točkah prenosnega sistema z dražbo (Uradni list RS, št. 79/2016) o rezultatu dodelitve dnevni prenosni zmogljivosti ter zmogljivosti znotraj dneva operater prenosnega sistema z elektronskim sporočilom pred začetkom želenega zakupa seznanil pošiljateljje ponudb, s čimer se šteje, da je sklenjena posamezna pogodba o prenosu. Šteje se, da je bila z elektronskim sporočilom operaterja prenosnega sistema ponudba uporabnika sistema za zakup določenega obsega standardnega produkta zmogljivosti in po ceni zakupa sprejeta.

Do 27. 6. 2017 je bilo z družbo Geoplin kot rezultat dražb sklenjenih [REDAKTIRANO] o prenosu oziroma skupaj [REDAKTIRANO] EUR po cenah, doseženih v postopku dražbe, s tem, da je izhodiščna cena dražbe enaka objavljenim tarifnim postavkam za posamezno vstopno/izstopno točko za posamezno vrsto produkta.

Druga alineja 10. člena Pravil o pogojih in načinu razdelitve zmogljivosti na povezovalnih točkah prenosnega sistema z dražbo predvideva, da mora operater prenosnega sistema kot pogoj za pristop uporabnikov sistema k dražbam prejeti ustrezno finančno jamstvo, ki je nadalje v 13. členu teh pravil opredeljeno kot zavarovanje izpolnitve obveznosti uporabnika sistema do operaterja prenosnega sistema, ki bodo nastale v zvezi z na dražbah sklenjenimi pogodbami o prenosu. Finančno jamstvo je lahko v obliki bančne garancije, garancije zavarovalnice ali denarnih sredstev, ki jih uporabnik sistema položi na poseben transakcijski račun operaterja prenosnega sistema. Uporabnik sistema zagotovi operaterju prenosnega sistema finančno jamstvo v višini, za katero uporabnik sistema oceni, da ga bo potreboval za svojo skupno udeležbo na dražbah. Operater prenosnega sistema v svojem imenu odpre poseben transakcijski račun, na katerega deponira denarna sredstva, ki jih uporabnik sistema nakaže za zagotovitev finančnega jamstva; račun objavi tudi na svoji spletni strani. Po prejetju finančnega jamstva operater prenosnega sistema uporabniku sistema pošlje izjavo, s katero slednji potrjuje namen nakazila. Za vse uporabnike prenosnega sistema je opisan postopek enak in podan na pregleden način.

Stanje finančnih jamstev za potrebe sodelovanja na spletni rezervacijski platformi družbe Geoplin je na dan 27. 6. 2017 znašalo [REDAKTIRANO] EUR.

b) Komercialni odnosi, sklenjeni z družbo Geoplin (VIP) do 27.6.2017 kot dobaviteljem zemeljskega plina

Glede na obveznost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina po zagotavljanju varnega, zanesljivega, kakovostnega, cenovno konkurenčnega in okoljevarstveno sprejemljivega prenosa zemeljskega plina, operater prenosnega sistema ves čas delovanja in obratovanja prenosnega sistema v prenosnem sistemu zagotavlja ustrezne obratovalne pogoje. Zagotavljanje optimalnega delovanja prenosnega sistema je odvisno tudi od ravnanja oziroma obnašanja uporabnikov prenosnega sistema pri napovedi in dejanskemu odjemu, zaradi česar prihaja do določenih odstopanj med napovedanimi količinami za prenos in dejansko prenesenimi oziroma porabljenimi količinami zemeljskega plina. Za uskladitev svojega portfelja imajo nosilci bilančnih skupin, ki so se odločili za sklenitev pogodbe o članstvu v virtualni točki, na razpolago možnost trgovanja s kratkoročnimi standardiziranimi produkti za izravnavo na trgovalni platformi.

V skladu z določili Uredbe Komisije (EU) št. 312/2014 z dne 26. marca 2014 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za izravnavo odstopanj za plin v prenosnih omrežjih in Sistemskimi obratovalnimi navodili za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 55/2015), ima operater prenosnega sistema naslednje možnosti za uravnoteženje prenosnega sistema:

- I. Izvajanje transakcij prodaje oz. nakupa kratkoročnih standardiziranih produktov za izravnavo na trgovalni platformi za potrebe uravnoteženja prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema si na trgovalni platformi od registriranih udeležencev zagotovi ustrezne količine za potrebe uravnoteženja prenosnega sistema v primeru primanjkljaja ali jih ponudi registriranemu udeležencu v primeru presežka zemeljskega plina.
- II. Za primere, ko operaterju prenosnega sistema na trgovalni platformi ne uspe uravnotežiti prenosnega sistema, ima zagotovljeno možnost, da si zagotovi uravnoteženje prenosnega sistema s sistemsko storitvijo.

Vse v letu 2017 izvedene transakcije prodaje oz. nakupa kratkoročnih standardiziranih produktov za izravnavo na trgovalni platformi za potrebe uravnoteženja prenosnega sistema so bile posledice v letu 2015 sklenjene pogodbe o članstvu v virtualni točki. Družba Geoplin je z operaterjem prenosnega sistema po predpisanem postopku (trgovalna platforma) do 27. 6. 2017 sklenila [redacted] transakcij, od tega [redacted] nakupov zemeljskega plina v skupni vrednosti [redacted] EUR in [redacted] v skupni vrednosti [redacted] EUR.

Glede na to, da je družba Plinovodi zavezanec po Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15), je možnost nujenja sistemske storitve zagotovila po postopku javnega naročanja, in sicer s pogajanjem po predhodni objavi na slovenskem in evropskem portalu javnih naročil. Storitve, zagotovljena s sklenitvijo pogodbe 29. 8. 2016, do zneska 6 mio EUR brez DDV z družbo Geoplin kot najboljšim ponudnikom na podlagi izvedbe javnega naročila, omogoča operaterju prenosnega sistema, da, če je sistemska storitev izravnave stroškovno učinkovitejša od kratkoročnih standardiziranih produktov skladno z določili Sistemskih obratovalnih navodil za prenosni sistem zemeljskega plina prednostno uporabi sistemsko storitev izravnave na podlagi pogodbe za nakup in/ali prodajo zemeljskega plina za uravnoteženje prenosnega sistema zemeljskega plina, ki je bila sklenjena za obdobje od 1. 10. 2016 do 1. 10. 2017. Družba Plinovodi je od 1. 1. 2017 do 27. 6. 2017 možnost nujenja sistemske storitve po tej pogodbi uporabila zgolj enkrat, in sicer v plinskem dnevu 31. 1. 2017 v znesku [redacted] EUR.

Na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 312/2014 z dne 26. 3. 2014 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za izravnavo odstopanj za plin v prenosnih omrežjih in Sistemskih obratovalnih navodil za prenosni sistem zemeljskega plina operater prenosnega sistema izvede nakup zemeljskega plina za potrebe lastne rabe, ki obsega kondicioniranje zemeljskega plina v merilno regulacijskih postajah in postajah, kjer se izvaja tudi ogrevanje objektov, pogon kompresorjev v kompresorskih postajah Kidričevo in Ajdovščina za potrebe izvajanja prenosa zemeljskega plina v Republiki Sloveniji ter druge namene za potrebe njegove lastne rabe.

Na podlagi javnega naročila po postopku s pogajanjem po predhodni objavi na slovenskem in evropskem portalu javnih naročil je operater prenosnega sistema 10. 8. 2016 sklenil z družbo Geoplin kot najboljšim ponudnikom pogodbo za nakup zemeljskega plina za potrebe lastne rabe do zneska [redacted] EUR brez DDV za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017. Poleg tega, da je pogodbeni cena najugodnejša izmed ponujenih v postopku javnega naročila, je sama

osnova za določitev cene konkretnega nakupa zemeljskega plina vezana na borzni indeks CEGHIX, ki se dnevno tržno oblikuje in je neodvisen od samega dobavitelja. Od 1. 1. 2017 do 27. 6. 2017 je družba Plinovodi na podlagi v letu 2016 sklenjene Pogodbe št. PF/ES/56/2016 od družbe Geoplin mesečno odkupovala zemeljski plin za lastno rabo v skupni vrednosti [REDACTED] EUR brez DDV.

c) Komercialni odnosi, sklenjeni z družbo Geoplin (VIP) zaradi pogodbeno dogovorjenih obveznosti v pogodbi o dolgoročnem vlaganju

V letu 2017 je imela družba Plinovodi z družbo Geoplin odprte [REDACTED] o dolgoročnem namenskem kreditu, ki so bile sklenjene 26. 3. 2013, 2. 4. 2015 in 20. 5. 2016 in k sklenitvi katerih je družba pridobila soglasje regulativnega organa. Med 1. 1. 2017 in 27. 6. 2017 po omenjenih pogodbah ni bilo plačil obresti ali glavnice.

d) Komercialni odnosi, sklenjeni z družbo Geoplin (VIP) zaradi izpolnitve obveznosti iz certifikata

Operater prenosnega sistema v letu 2017 ni dajal nobenih posojil družbi Geoplin (VIP).

Vsi zaposleni so nadzornika za skladnost tekoče seznanjali s postopki, komercialnimi, finančnimi in drugimi sporazumi z VIP in mu na zahtevo omogočili tudi dostop do podatkov v zvezi s tem.

e) Komercialni odnosi, sklenjeni z družbo Plinhold (VIP) od 27. 6. 2017

Družba Plinovodi v obdobju od 28. 6. 2017 do 31. 12. 2017 z družbo Plinhold ni sklenila nobenega pravnega posla.

Družba Plinovodi, d.o.o., v obdobju od 28. 6. 2017 do 31. 12. 2017 tudi ni storila ali opustila nobenega dejanja na pobudo ali v interesu VIP ali z njo povezanih družb, kjer bi prišlo do prikrajšanja družbe. Prav tako družba ni prejela nobenih nadomestil za prikrajšanje.

3.2 Zagotavljanje neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema v splošni strukturi upravljanja

3.2.1 Pregled izpolnjevanja ukrepov za osebe, odgovorne za izvršno upravljanje

Osebe, odgovorne za upravljanje, vključno s tistimi, ki so odgovorne za izvršno upravljanje, pri operaterju prenosnega sistema v letu 2017 niso imele poslovnega odnosa z njegovimi družbeniki s kontrolnim deležem. Nadzornik za skladnost je prejel pisno izjavo oseb, odgovornih za upravljanje, vključno s tistimi, ki so odgovorne za izvršno upravljanje, da v letu 2017 niso imele poslovnega odnosa z njegovimi družbeniki s kontrolnim deležem.

Zaposleni so v letu 2017 vse aktivnosti, procese in vse naloge oziroma poslovanje izvajali neodvisno in s službami, organiziranimi v okviru pravne osebe operaterja prenosnega sistema.

Osebe, odgovorne za izvršno upravljanje, zagotavljajo, nadzornik za skladnost pa spremlja, da noben del VIP ne daje operaterju prenosnega sistema v najem svojega osebja ali zanj opravlja storitev ali zanj najema osebja, zaposlenega v drugem delu VIP, ali za operaterja prenosnega sistema opravlja storitev, ki jo upravlja drugi del VIP. Nadzornik za skladnost je pri pregledu pogodb v letu 2017 ugotovil, da operater prenosnega sistema ne razpolaga s pogodbami, ki bi bile v nasprotju s temi določili.

Zaposleni so pri sodelovanju z regulativnim organom ali z državnimi organi delovali samostojno in neodvisno od VIP ter pri tem posebno skrb namenjali zagotavljanju nediskriminatornosti in pri tem spodbujali delovanje trga z zemeljskim plinom.

Zaposleni so pripravljali finančne načrte družbe in posamezne politike za izvrševanje le-teh, tako da VIP ni bil omogočen dostop do informacij ali zbirov podatkov, ki bi VIP omogočale konkurenčne prednosti pri nastopanju na trgu z zemeljskim plinom.

Ekonomski sektor pri operaterju prenosnega sistema ima v ta namen izdelane in usklajene obrazce za konsolidirano poročanje VIP (obvladujoče družbe) skladno z ZGD-1 in EZ-1 na način, da VIP niso bile razkrite informacije ali zbir podatkov, ki bi mu omogočale konkurenčne prednosti pri nastopanju na trgu z zemeljskim plinom.

Osebe, odgovorne za izvršno upravljanje, so pripravljale razvojno strategijo družbe in posamezne politike za izvrševanje razvojne strategije neodvisno od VIP, tako da je zagotovljena stalna dobičkonosnost družbe največ v višini, ki jo regulativni organ priznava kot upravičen donos na sredstva.

Operater prenosnega sistema je 25. 11. 2015 prejel s strani regulativnega organa soglasje (št. 211-61/2015-11/429) k regulativnemu okviru operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina za regulativno obdobje od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2018. Tarifne postavke so bile določene za vsako mejno vstopno in izstopno točko ter za izstopne točke v Sloveniji glede na obseg zakupa. S strani regulativnega organa je operater prenosnega sistema prejel tudi soglasje k ceniku za druge storitve.

Regulativni organ je v letu 2017 bil obveščen o evidenci vseh sklenjenih pogodb o prenosu z uporabniki sistema različnih ročnosti za leto 2016, o bilančnih pogodbah ter tekoče o vseh novih sklenjenih pogodbah.

Pri pripravi Finančnega načrta za leto 2018 so vsi zaposleni upoštevali s strani regulativnega organa določen regulativni okvir za obdobje od 2016 do 2018, ki vključuje upravičene stroške in upravičene prihodke.

Pri pripravi politike zadolževanja družbe in predlaganju stopnje zadolževanja družbe so zaposleni, ki so odgovorni za upravljanje, upoštevali kapitalsko sposobnost družbe.

Politika zadolževanja družbe in stopnja zadolževanja družbe izhajata iz sprejetega razvojnega načrta, ki temelji na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju ter naložbenem načrtu. Pri tem je operater prenosnega sistema upošteval omejitve, ki izhajajo iz splošnih aktov regulativnega organa, ter omejitve, ki izhajajo iz podpisane finančne pogodbe z Evropsko investicijsko banko, in garancijske pogodbe z bankami, ki so garanti.

Zaposleni, ki so odgovorni za upravljanje, so pri izpolnjevanju okoljskih zahtev s strani uporabnikov prenosnega sistema zagotavljali, da so le-te izpolnjene na nediskriminatorni način. Izvedena je bila tudi zunanja presoja skladnosti z zahtevami ISO 14001:2004 ter presoja Certifikacijskega pravilnika.

3.2.2 Vertikalno integrirano podjetje

Na podlagi statusnega preoblikovanja družbe Geoplin je bil na podlagi oddelitve z dnem 28. 6. 2017 opravljen prenos delov premoženja družbe Geoplin na novo družbo to je družbo Plinhold, ki se je ustanovila zaradi oddelitve (oddelitev z ustanovitvijo nove družbe).

Edini družbenik operaterja prenosnega sistema, to je družba Geoplin, je do 27. 6. 2017, ko se je statusno preoblikovala, imela tri seje skupščine, na katerih:

- se je skupščina seznanila s sklepom 40. seje Nadzornega sveta z dne 22. 3. 2017 glede sprejema Letnega poročila družbe Plinovodi d.o.o. ter Poročila o delu Nadzornega sveta za leto 2016,
- je skupščina sprejela sklep, s katerim se je seznanila s sklepom Sveta delavcev družbe Plinovodi o izvolitvi članov Nadzornega sveta kot predstavnikov delavcev družbe v Nadzornem svetu, in sicer Aleša Šuštarja in Roka Vozla ter
- se je skupščina seznanila s sklepom 41. seje Nadzornega sveta družbe Plinovodi z dne 8. 6. 2017 glede delitve bilančnega dobička.

Družba Plinovodi je od 28. 6. 2017 povezana družba z družbo Plinhold, kjer družba Plinhold edini lastnik v družbi Plinovodi. Zamenjava poslovnih deležev je bila dokončna. Ker je transakcija bila dokončno zaključena konec leta 2017, po izpolnitvi vseh odložnih pogojev, ki so izhajali iz Sporazuma o statusnem preoblikovanju družbe Geoplin, skupščina družbe Plinovodi do dokončno zaključene transakcije ni zasedala.

Nadzornik za skladnost je v letu 2017 spremljal, da VIP ni neposredno ali posredno po svojih predstavnikih v organih operaterja prenosnega sistema določal ravnanja operaterja prenosnega sistema pri dejavnostih in upravljanju sistema ter zagotavljanju konkurenčnosti

tega delovanja ali pri dejavnostih, potrebnih za pripravo desetletnega načrta za razvoj omrežja.

VIP se je v letu 2017 vzdržal vseh dejanj, ki bi operaterja prenosnega sistema ovirale pri izpolnjevanju obveznosti EZ-1 ali nanj vplivale, ter od operaterja prenosnega sistema ni zahteval, da mora od njega pridobiti kakršna koli dovoljenja za izpolnjevanje teh obveznosti.

3.2.3 Nadzorni organ

Nadzorni organ je med poslovnim letom 2017 v okviru svojih pristojnosti aktivno spremljal in nadziral poslovanje družbe Plinovodi d. o. o. skladno z ZGD-1 in z omejitvami, kot jih določa EZ-1.

Nadzorni organ družbe Plinovodi d.o.o. sestavlja šest članov, ki so imenovani oziroma izvoljeni za obdobje štirih let.

V obravnavanem obdobju je deloval v naslednji sestavi:

- Tibor Šimonka, član od 1. 6. 2014, od 15. 9. 2014 dalje predsednik;
- Miran Jug, član od 24. 4. 2015, od 8. 6. 2017 dalje namestnik predsednika;
- Boštjan Napast, član od 26. 10. 2015;
- Aleš Šuštar, član od 7. 4. 2017;
- Rok Vozel, član od 7. 4. 2017;
- Danijel Levičar, član od 25. 10. 2013 do 25. 10. 2017;
- Jošt Štrukelj, član od 7. 4. 2013 do 11. 3. 2014, od 11. 3. 2014 do 6. 4. 2017 namestnik predsednika;
- Damijan Nedog, član od 7. 4. 2013 do 6. 4. 2017

Nadzorni organ družbe se je v letu 2017 sestal na petih rednih sejah, na katerih je sodeloval tudi nadzornik za skladnost, ter obravnaval strateške zadeve, vezane na poslovanje družbe.

Med najpomembnejše sodijo:

- seznanitev s Poročilom o izvajanju Finančnega načrta za leto 2016,
- sprejem Letnega poročila družbe Plinovodi za poslovno leto 2016,
- seznanitev s Poročilom o delu Nadzornega sveta za leto 2016,
- seznanitev z Informacijo o spremenjenem zakupu letnih zmogljivosti,
- seznanitev s četrletnimi poročili o izvajanju Finančnega načrta za leto 2017,
- odločitev, da se bilančni dobiček družbe Plinovodi uporabi za izplačilo udeležbe na dobičku v višini ██████████ EUR, preostanek bilančnega dobička leta 2016 pa se razporedi v druge rezerve iz dobička,
- seznanitev s Povzetkom analize stanja in predvidenimi usmeritvami poslovanja družbe Plinovodi,
- seznanitev s Poročilom o izvajanju programa za zagotavljanje skladnosti v letu 2016,
- seznanitev z izrednim stroškom za popravilo plinske turbine C601 na lokaciji KP Kidričevo,
- imenovanje namestnice glavnega direktorja za nov 5-letni mandat,
- seznanitev z novim edinim družbenikom družbe Plinovodi, družbo Plinhold,
- sprejem Finančnega načrta za leto 2018,
- seznanitev s spremembami in predlaganimi pojasnili ter ukrepom v zvezi s spremembami Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države,

- sprejem spremembe Politike upravljanja družbe Plinovodi,
- seznanitev s stanjem postopkov za podaljšanje bančne garancije za finančni kredit EIB.

Nadzornik za skladnost je na sejah podajal mnenja, predloge in opozarjal na morebitne kršitve Programa, ki sta jih poslovodni organ in nadzorni organ v celoti upoštevala.

Nadzorni organ v letu 2017 ni sprejemal odločitev, ki bi vplivale na aktivnosti, ki so potrebne za pripravo razvojnega načrta omrežja v skladu z EZ-1 ali bi bile povezane z njimi, in ni preprečeval sprejemanja nobenih odločitev, zaradi česar bi se lahko preprečile ali zadržale naložbe, ki bi jih bilo treba v skladu z razvojnim načrtom omrežja izvesti v naslednjih treh letih.

3.2.4 Poročilo neodvisnega revizorja k letnemu poročilu

Revizijska družba KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d. o.o. (v nadaljevanju KPMG), je 8. 3. 2018 izdala Poročilo neodvisnega revizorja k letnemu poročilu za leto 2017, v katerem meni, da so priloženi računovodski izkazi resničen in pošten finančni položaj družbe Plinovodi na dan 31. december 2017 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (2016).

Na podlagi postopkov, ki jih je revizijska družba KPMG opravila pri reviziji računovodskih izkazov, in na podlagi zgoraj opisanih postopkov meni:

- da so informacije v poslovnem poročilu za poslovno leto, za katero so pripravljene računovodski izkazi, skladne z informacijami v računovodskih izkazih ter
- da je bilo poslovno poročilo pripravljeno v skladu z zakonskimi določili.

Poleg tega je KPMG v luči poznavanja in razumevanja družbe in okolja v katerem ta posluje, ki ga je pridobila pri opravljanju revizije, dolžna poročati, če bi zaznala pomembno napako v poslovnem poročilu, vendar v zvezi s tem KPMG ni imela o čem poročati.

3.2.5 Poročilo neodvisnega revizorja o drugih regulatornih zahtevah

Družba Plinovodi je v okviru pojasnil k računovodskim izkazom v poglavju 3.4 *Razkritja po energetskega zakonu* razkrila ugotovljena odstopanja od regulativnega okvirja za revidirano poslovno leto, ki se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnin.

Na podlagi postopkov, ki jih je KPMG opravil pri reviziji računovodskih izkazov, KPMG poroča, da pojasnila k računovodskim izkazom vsebujejo vsa razkritja, kot je zahtevano v skladu z določbami 255. člena EZ-1.

3.3 Register tveganj

Nadzornik za skladnost ima vzpostavljen register tveganj skladno s priporočili, ki jih je izdala EK v zvezi z ločevanjem operaterjev prenosnih sistemov od dejavnosti dobave in proizvodnje. Z registrom se identificirajo tista področja oziroma aktivnosti v družbi, ki predstavljajo največje tveganje za nastanek neskladnosti.

Register tveganj je sistematični proces strokovnih sodb o verjetnih škodljivih ravnanjih in dogodkih. Predstavlja seznam prepoznanih tveganj za nastanek neskladnosti, kjer so ocenjene kategorije »vpliv dogodka« in »verjetnost nastanka dogodka«.

Nadzornik za skladnost je na podlagi registra prepoznal največje tveganje pri varovanju in objavi podatkov, zato je pri zagotavljanju skladnosti temu področju namenjal še posebno pozornost.

3.4 Zaupnost podatkov

Zaposleni so v letu 2017 varovali tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih je dobil operater prenosnega sistema med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, tako da je bil omogočen dostop do poslovno občutljivih podatkov samo tistim zaposlenim, ki so jih potrebovali pri svojem delu ali odločanju. Pri upravljanju in dostopu do podatkov, ki imajo naravo poslovne skrivnosti, je vsak zaposleni upošteval Pravilnik o določanju in varovanju tajnosti poslovnih skrivnosti ter o varstvu osebnih in poslovno občutljivih podatkov.

Nadzornik za skladnost je pristojne osebe za informacijsko tehnologijo (v nadaljevanju IT) redno obveščal o zahtevah glede načina varovanja tajnosti podatkov in dostopov do poslovno občutljivih informacij in z njimi uskladi odprta vprašanja glede načina zagotavljanja zaupnosti podatkov.

Nihče od zaposlenih ni razkrival poslovno občutljivih podatkov kateri koli tretji osebi razen v primeru, ko:

- je pogodbeni stranka operaterja prenosnega sistema podala pisno soglasje operaterju prenosnega sistema za posredovanje ali razkritje zaupnih podatkov tretji osebi;
- so poslovno občutljivi podatki postali javni podatki;
- se podatki, ki so po zakonu javni, ali podatki o kršitvi zakona ali dobrih poslovnih običajev niso mogli določiti kot poslovno občutljivi podatki.

Nadzornik za skladnost v letu 2017 ni prejel od zaposlenih ali tretjih oseb nobene pritožbe v zvezi z razkrivanjem poslovno občutljivih podatkov.

3.5 Razkrivanje in objava podatkov

Zaposleni so zagotavljali preglednost in nediskriminatornost podatkov, ki so potrebni za konkurenčno delovanje trga na način, da so podatke sproti in nediskriminatorno objavljali na spletni strani, tako da so uporabnikom prenosnega sistema zagotavljali zadostne, pravočasne in zanesljive podatke.

Vse podatke in razkritja, ki jih zahteva zakonodaja, so zaposleni objavljali na smiseln, nediskriminatoren, količinsko jasen ter uporabnikom prenosnega sistema prijazen način. Zaposleni so pri izpolnjevanju nalog v zvezi z dostopom tretjih strani do prenosnega sistema zagotavljali zadostne, pravočasne in nepristranske informacije, ki so drugim operaterjem prenosnih sistemov v drugih državah ter uporabnikom prenosnega sistema zagotavljale prenos zemeljskega plina. Pritožb v zvezi z neizpolnjevanjem stopnje informiranosti nadzornik za skladnost v letu 2017 ni prejel.

Zaposleni, ki so odgovorni za vzdrževanje prenosnega sistema, so na spletni strani objavili vsa načrtovana obdobja za vzdrževanje, ki bi lahko vplivali na pravice uporabnikov sistema, izhajajoč iz pogodb o prenosu, ter ustrezne operativne informacije.

Objava je vsebovala vse spremembe načrtovanih obdobj za vzdrževanje in obvestila o nenačrtovanem vzdrževanju, takoj ko je operater prenosnega sistema imel to informacijo na voljo. V obdobju vzdrževanja je operater prenosnega sistema redno objavljaj posodobljene informacije o podrobnostih, pričakovanem trajanju in posledicah vzdrževanja.

3.5.1 Posredovanje poslovno občutljivih podatkov neznanim prejemnikom

Zaposleni so preverjali pravilnost elektronskih poštnih naslovov, da bi preprečil posredovanje poslovno občutljivih podatkov neznanim prejemnikom, še posebej prejemnikom VIP in njegovim delom. Zato so zaposleni posebno skrbnost namenili varovanju poslovno občutljivih podatkov pri pošiljanju množičnih elektronskih sporočil, ki so naslovljena na zaposlene pri operaterju prenosnega sistema kot tudi na zaposlene v VIP in njegovim delom, z namenom, da se prepreči posredovanje poslovno občutljivih podatkov brez dovoljenja.

3.6 Ravnanje do VIP pri upravljanju s podatki

Zaposleni so pripravljali in izvajali naloge, tako da ni bil VIP in njegovim delom omogočen dostop do poslovno občutljivih podatkov, ki bi VIP omogočale konkurenčne prednosti pri nastopanju na trgu z zemeljskim plinom.

Zaposleni so preprečevali diskriminatorno ravnanje pri upravljanju s podatki, pri čemer niso delili sistemov ali opreme IT in sistemov za varnostni dostop z nobenim delom VIP. Nadzornik za skladnost pri spremljanju upravljanja s podatki in zagotavljanja samostojne in neodvisne uporabe informacijske tehnologije in sistemov za varnostni dostop ni ugotovil kršitev oziroma ni bil z njimi seznanjen.

Pri izbiri svetovalcev oziroma zunanjih izvajalcev za sisteme ali opremo informacijske tehnologije in sisteme za varnostni dostop so zaposleni v okviru javnih naročil upoštevali, da niso bili isti, kot jih uporablja VIP. Nadzornik za skladnost je pri operaterju prenosnega sistema sodeloval z zaposlenimi, ki so odgovorni za izvajanje postopkov javnih naročil in jih opozarjal na potrebno vključitev določbe o preprečevanju istih svetovalcev oziroma zunanjih izvajalcev neposredno v razpise za javna naročila tam, kjer je to potrebno.

Operater prenosnega sistema je določbe o preprečevanju istih svetovalcev oziroma zunanjih izvajalcev vključeval v javna naročila kot enega izmed pogojev za sodelovanje v predmetnem javnem naročilu.

Nadzornik za skladnost je vse zaposlene poučil in opozarjal o načinu in primernem ravnanju z dokumenti, mediji ali drugimi poslovno občutljivimi podatki. Zato so zaposleni v skupnih

prostorih in območjih, dostopnih za obiskovalce ali druge osebe, ki niso zaposlene v podjetju, odgovorno ravnali z dokumenti, mediji ali drugimi podatki, pri čemer jih niso puščali na fotokopirnih strojih, tiskalnikih ali mizah v sejnih ali drugih skupnih sobah. Zaposleni niso razpravljali o poslovno občutljivih podatkih v skupnih prostorih in območjih, dostopnih za obiskovalce. Pri uporabi skupnih prostorov, kot so na primer jedilnice, parkirišča, prodajna področja, umivalnice in drugi skupni prostori, se zaposleni niso pogovarjali o poslovno občutljivih podatkih v prisotnosti obiskovalcev in drugih oseb, še posebej ne v prisotnosti zaposlenih iz VIP ali katerega koli njegovega dela.

3.6.1 Podatki, potrebni za določitev ocene vrednosti družbe Plinovodi

Operater prenosnega sistema je v letu 2017 prejel od VIP en zahtevek za podatke za namen ponovne ocene vrednosti naložbe 100 odstotnega poslovnega deleža v družbi Plinovodi, kot podlaga za pripravo oddelitvene bilance.

V ta namen je operater prenosnega sistema z izvajalcem, ki je izvajal oceno vrednosti deleža družbe, sklenil sporazum o nerazkrivanju poslovno občutljivih podatkov (NDA), ki opredeljuje vrsto in način poročanja VIP in njegovim družbenikom. Nadzornik za skladnost je spremljal, da niso bili razkriti poslovno občutljivi podatki VIP, ter podal oceno skladnosti.

3.6.2 Varovanje podatkov in informacij na področju informacijske tehnologije

Operater prenosnega sistema je tekoče izvajal ukrepe za varovanje tajnosti poslovno občutljivih podatkov. Zaposleni, odgovorni za IT, so skrbeli, da se ob kadrovske spremembe zaposlenih (nove zaposlitve, odhodi zaposlenih, sprememba delovne funkcije zaposlenih itd.) takoj spremenijo pravice glede dostopa do podatkov skladno z zahtevami delovnega mesta. Seznam uporabnikov, ki dostopajo do poslovno občutljivih podatkov, je bil redno posodobljen.

Zaposleni, ki so odgovorni za IT, so preprečevali dostop do informacijskih sistemov, skupnih podatkovnih baz, datotek in strežnikov nepooblaščenim osebam, še posebej zaposlenim v VIP in njegovim delom.

Konec leta 2016 se je v družbi Plinovodi začel izvajati projekt Strateškega pregleda informatike, ki je podlaga za sprejem strateških odločitev za nadaljnji razvoj poslovne in procesne informatike ter obvladovanja informatike v družbi Plinovodi.

V okviru izvedbe strateškega pregleda informatike je operater prenosnega omrežja analiziral več področij, ki so pomembna za informacijski sistem in IT tehnološko infrastrukturo ter s tem nemoteno in stabilno delovanje procesov. Analizirani so bili parcialni deli, ki predstavljajo podlago za opredelitev potrebnih sprememb ter izdelani predlogi strateških usmeritev. V okviru strateškega pregleda informatike so bili podani naslednji predlogi strateških usmeritev:

- sprejem celovite strategije na področju procesne in poslovne informatike,
- usmeritve na področju obvladovanja informatike, organizacije informatike, kadrov informatike in obvladovanja PIA,
- usmeritve na področju razvoja programske opreme,
- usmeritve na področju uporabe standardov ter povezovanja poslovne in procesne informatike,
- usmeritve na področju informatizacije poslovnih procesov,
- usmeritve na področju informacijske podpore odločanju,
- usmeritve na področju vodenja in izvajanja projektov,

- usmeritve na področju mobilnih aplikacij in mobilnih platform.

Preizkušene in vpeljane so bile varnostne rešitve, ki izboljšujejo varovanje poslovno občutljivih podatkov (npr. implementacija ustreznih ukrepov za varovanje podatkov na mobilnih odjemalcih). Aktivnosti izboljševanja varovanja poslovno občutljivih podatkov se nadaljujejo v letu 2018 z uvajanjem dodatnih ukrepov skladno s strategijo razvoja varovanja podatkov in informacij na področju informacijske tehnologije. Nadzornik za skladnost je spremljal aktivnosti in bil o njih tudi obveščen.

3.7 Načrtovanje in izvajanje storitev

3.7.1 Izvajanje storitve prenosa, uravnoteženja, izravnave odstopanj, obračuna bilančnih razlik in prodaje zmogljivosti na sekundarnem trgu

Zaposleni so vse storitve brez kakršne koli diskriminacije nudili vsem uporabnikom prenosnega sistema pod enakimi pogoji, pri čemer ti pogoji ne omejujejo, izkrivljajo ali onemogočajo konkurenco pri dobavi. Operater prenosnega sistema je za VIP izvajal enake storitve kot za druge uporabnike prenosnega sistema, in sicer storitve prenosa, izravnave odstopanj, obračuna bilančnih razlik in prodaje zmogljivosti na sekundarnem trgu. Vse storitve je odobril ali bil z njimi seznanjen regulativni organ.

V skladu z določili Sistemskih obratovalnih navodil (v nadaljevanju SON) za prenosni sistem zemeljskega plina in Uredbe Komisije (EU) št. 312/2014 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za izravnavo odstopanj za plin v prenosnih sistemih je operater prenosnega sistema 1. 10. 2015 vzpostavil virtualno točko za izmenjavo količin zemeljskega plina v slovenskem prenosnem sistemu. Vse tri storitve virtualne točke (izvedba transakcij, trgovalna platforma in oglasna deska) so interno informacijsko podprte s spletno aplikacijo VTP (Virtualna točka za plin) in funkcionalno obratujejo. Za potrebe uravnoteženja je operater prenosnega sistema v letu 2017 primarno uporabljal storitev virtualne točke (v nadaljevanju VT) - trgovalno platformo (v nadaljevanju TP). Sistemsko storitev za uravnoteženje z izbranim dobaviteljem pa je uporabljal le dvakrat, če na trgovalni platformi ni bilo dovolj ponujenih količin za uravnoteženje ali so bile ponujene količine cenovno manj ugodne.

Na podlagi metodologije za določitev veljavne cene za obračun stroškov dnevnega odstopanja, določene v SON, operater prenosnega sistema uporablja za obračun stroškov dnevnega odstopanja mejno prodajno ceno, če je količina dnevnega odstopanja pozitivna, oziroma mejno nakupno ceno, če je količina dnevnega odstopanja negativna. Mejna prodajna cena in mejna nakupna cena se za vsak obračunski dan dobave oblikujeta na osnovi referenčnih tržnih cen iz trgovanja z nazivnimi produkti na trgovalni platformi. Mejna prodajna in mejna nakupna cena sta dnevno objavljena na spletni strani www.plinovodi.si.

V VT je omogočeno vsakodnevno izvajanje transakcij z zemeljskim plinom med člani VT. Transakcije se izvajajo na prostem trgu, kjer so lahko udeleženci v transakciji vsi registrirani člani VT, in izravnalnem trgu, kjer so lahko udeleženci v transakciji le nosilci bilančnih skupin in OPS. Transakcije na prostem in izravnalnem trgu se izvajajo prek spletne aplikacije Virtualna točka za plin (VTP).

Operater prenosnega sistema je v obdobju od januarja do decembra 2017 zabeležil porast števila izvedenih transakcij v VT in skladno s tem tudi povečanje izmenjanih količin. Skupno

je bilo v letu 2017 izvedenih 1521 transakcij, kar je okvirno 2,4 krat več kot v letu 2016, in v katerih je bilo izmenjanih 488,3 GWh zemeljskega plina, od tega je bilo 21 transakcij izvedenih na podlagi produkta znotraj dneva, 1500 transakcij pa dan vnaprej.

Na TP je operater prenosnega sistema v letu 2017 izvajal vsakodnevna trgovanja s količinami zemeljskega plina na pregleden in nepristranski način. Na TP poleg nosilcev bilančnih skupin, ki so člani VTP, je operater prenosnega sistema sodeloval z nakupi in/ali prodajami količin zemeljskega plina za potrebe uravnoteženja.

Skupno je bilo v letu 2017 z operaterjem prenosnega sistema izvedenih 344 transakcij, od tega je bilo ■■■ transakcij izvedenih na podlagi prodajnega in ■■■ na podlagi nakupnega kratkoročnega standardiziranega produkta. V večini primerov je operater prodajal viške količin zemeljskega plina v prenosnem sistemu. Med samimi uporabniki VT je operater prenosnega sistema v letu 2017 na izravnalnem trgu preko aplikacije VTP zabeležil ■■■■.

Operater prenosnega sistema na svoji spletni strani redno objavlja vse potrebne informacije o zasedenosti oziroma razpoložljivosti prenosnih zmogljivosti prenosnega sistema zemeljskega plina na območju RS. Objavljeni so vsi aktualni dokumenti in obrazci, ponudba in povpraševanje po prenosnih zmogljivostih na sekundarnem trgu. Pomemben obseg prenosnih zmogljivosti so si uporabniki sistema na vstopni točki Ceršak ter izstopni točki Rogatec zagotovili na sekundarnem trgu s sklepanjem pogodb o podzakupu. V obravnavanem obdobju je bilo na vstopni točki Ceršak zabeleženih 59 pogodb o podzakupu, na izstopni točki Rogatec pa 31.

3.7.2 Vzdrževanje prenosnega sistema

Zaposleni so zagotavljali učinkovito vzdrževanje prenosnega sistema na podlagi letnih načrtov tekočega vzdrževanja in okvirnih letnih načrtov investicijskih vzdrževalnih del s popisom predvidenih del in posegov, ki so nediskriminatorni in pregledni za vse udeležence na trgu z zemeljskim plinom.

Zaposleni so skrbeli, da je bila pregledno, pravočasno, nediskriminatorno in javno dostopna (z objavo na spletni strani) napoved predvidenih del na prenosnem sistemu z navedbo opisa predvidenih del, lokacije, objekta, obdobja del ter vpliva na uporabnike prenosnega sistema. Napoved predvidenih del je bila izdelana tako, da je kar najmanj vplivala na udeležence na trgu z zemeljskim plinom.

Zaposleni so zagotavljali pregledno in nediskriminatorno celovito sledljivost načrtovanim in realiziranim aktivnostim pri izvajanju vzdrževalnih del na prenosnem sistemu ob zagotavljanju minimalnih vplivov na okolje in na udeležence na trgu.

3.8 Zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do prenosnega sistema

Dodeljevanje in uporabo prenosnih zmogljivosti opredeljujejo evropski kodeksi omrežja in podrobneje SON. V letu 2017 je nadzornik za skladnost intenzivno spremljal aktivnosti pri izdelavi in implementaciji kodeksov omrežij, evropskega razvojnega načrta, regionalnih naložbenih načrtov in pri delu na projektih PCI ter sodeloval na sestankih operaterja prenosnega sistema in spremljal izvajanje. Sprejet in objavljen je bil kodeks omrežja za tarife in novi kodeks omrežja za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti z določili o novih dodatnih zmogljivostih (ang. Incremental Capacity).

Na spletni rezervacijski platformi so v tem obdobju potekale dražbe za zakup letnih, mesečnih in dnevni produktov ter tudi dražbe znotraj dneva in dražbe za združene zmogljivosti. Sklenjenih je bilo ■■■ pogodb o prenosu za dražbene zmogljivosti, od katerih je bilo ■■ za zakup letne prenosne zmogljivosti, ■■ četrletnih pogodb o prenosu, ■■ mesečnih pogodb, ■■■ dnevni pogodb ter ■■■ pogodb za zmogljivosti znotraj dneva.

Operater prenosnega sistema na primarnem trgu s pomočjo spletne rezervacijske platforme PRISMA omogoča samostojen zakup različnih vrst produktov prenosnih zmogljivosti kot tudi različnih ročnosti zmogljivosti na posameznih vstopnih in izstopnih točkah.

Z informacijsko platformo PRISMA je zagotovljena najvišja možna stopnja nediskriminatornega dodeljevanja zmogljivosti iz prenosnega sistema in omejuje tveganja za nastanek diskriminatornega ravnanja med uporabniki sistema, še posebej ne v korist VIP ali katerega koli njegovega dela.

Konec leta 2017 se je izteklo večje število večletnih pogodb o prenosu, poleg ostalih pogodb o prenosu, ki jih uporabniki sistema sklepajo praviloma za obdobje enega koledarskega leta. Uporabniki prenosnega sistema so bili večkrat pisno obveščeni o izteku pogodbe o prenosu ter pozvani k predložitvi izpolnjene zahteve za dostop za sklenitev nove pogodbe o prenosu.

V obdobju novega plinskega leta, od oktobra do decembra 2017, je operater prenosnega sistema z uporabniki sistema na vseh mejnih vstopnih točkah sklenil 279 pogodb o prenosu različnih ročnosti in vrst storitev, od katerih je bilo ■■■ pogodb kratkoročnih.

V celotnem obravnavanem obdobju od januarja do decembra 2017 je z uporabniki sistema na vseh mejnih vstopnih točkah imel operater prenosnega sistema aktivnih skupno 561 pogodb o prenosu različnih ročnosti in vrst storitev, od katerih je bilo ■■■ pogodb kratkoročnih in ■■■ pogodb prekinljivih.

Na mejnih izstopnih točkah iz prenosnega sistema Republike Slovenije (RS) je operater prenosnega sistema imel v obdobju od oktobra do decembra 2017 zabeleženih ■■■ pogodb, od katerih je bilo ■■ pogodb dolgoročnih in nobena prekinljiva.

V obdobju celotnega leta 2017 je operater prenosnega sistema imel sklenjenih ■■■ pogodb, od tega ■■■ kratkoročnih ter ■■ prekinljivih.

V obravnavanem obdobju je operater prenosnega sistema z 68 uporabniki sistema sklenili 117 novih pogodb o prenosu različnih ročnosti ter 66 elektronskih pogodb o prenosu za

izstopno zmogljivost v RS preko spletnega portala NUS. Pred začetkom vsakega obračunskega meseca je operater prenosnega sistema aktivno komuniciral z uporabniki sistema tudi pri sklepanju pogodb o podzakupu na povezovalnih točkah med uporabniki sistema, ki so za trgovanje na sekundarnem trgu uporabljali trgovalno spletno rezervacijsko platformo PRISMA.

Operater prenosnega sistema v letu 2017 ni prejel nobene pritožbe glede dostopa do prenosnega sistema.

3.9 Zagotavljanje nediskriminatornih in preglednih postopkov

S širjenjem prenosnega plinovodnega omrežja na podlagi izvedenih naložb, predvidenih v razvojnem načrtu, je operater prenosnega sistema v zadnjih letih postopno povečeval razpoložljive prenosne zmogljivosti, s čimer je trženje prenosnih zmogljivosti in posledično komuniciranje z obstoječimi in možnimi novimi uporabniki ter z drugo zainteresirano javnostjo pridobilo večji pomen.

Skladno s Sistemskimi obratovalnimi navodili za prenosni sistem zemeljskega plina je v VTP omogočeno izvajanje transakcij zemeljskega plina, storitev oglasne deske ter trgovalne platforme za delovanje izravnalnega trga nosilcev bilančnih skupin, kar uporabnikom sistema omogoča pregleden in nepristranski način dostopa do storitev operaterja prenosnega sistema. Pogodbeni odnosi z uporabniki sistema so bili usklajeni pregledno in nepristransko. Operater prenosnega sistema je v letu 2017 nastopal tudi kot organizator izravnalnega trga.

Z uporabniki sistema je operater prenosnega sistema aktivno komuniciral glede vpeljave sprememb na področju trga z zemeljskim plinom skladno z nacionalno in evropsko zakonodajo, nadzornik za skladnost pa je aktivnosti spremljal.

Na svoji spletni strani je operater prenosnega sistema v obravnavanem obdobju redno objavljali vse potrebne informacije o zasedenosti oziroma razpoložljivosti prenosnih zmogljivosti prenosnega sistema zemeljskega plina na območju RS. Objavljeni so bili vsi aktualni dokumenti in obrazci, ponudba in povpraševanje po prenosnih zmogljivostih na sekundarnem trgu, novosti o vseh uvedenih zakonodajnih spremembah ter druge pomembne in koristne informacije za širšo zainteresirano javnost, kar zagotavlja pregledne in nepristranske postopke uporabnikom sistema ter drugi zainteresirani javnosti. Zaposleni so izdelali, izvajali in objavljali takojšnje, nediskriminatorne in pregledne mehanizme za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti in pregledne postopke za upravljanje prezasedenosti.

Operater prenosnega sistema je z objavo informacij na svoji spletni strani obvestil vso zainteresirano javnost o izdaji Soglasja Agencije za energijo k Aktu o spremembah Akta o določitvi tarifnih postavk omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina, ki je bil objavljen konec januarja 2017, spremenjene tarife pa se uporabljajo od 1. 10. 2017 dalje. V začetku aprila je operater prenosnega sistema skladno z evropsko zakonodajo objavil neobvezujoče povpraševanje po zakupu dodatnih zmogljivosti na mejnih točkah prenosnega sistema, jeseni pa Desetletni razvojni načrt prenosnega plinovodnega omrežja za obdobje 2018-2027. Širšo javnost je operater pravočasno obvestil o vzdrževalnih delih na avstrijskem prenosnem sistemu TAG, prav tako pa tudi o stanju na prenosnem sistemu zaradi nesreče v Baumgartnu, zaradi česar je bila motena oskrba z zemeljskim plinom iz avstrijske smeri. Širša zainteresirana javnost je bila preko spletne strani operaterja prenosnega sistema povabljena

k dajanju pripomb in predlogov k osnutku Akta o spremembah in dopolnitvah Sistemskih obratovalnih navodil za prenosni sistem zemeljskega plina, ki je bil objavljen v Uradnem listu konec decembra 2017 in začel veljati z letom 2018. Skladno z Uredbo Komisije in odločbo Agencije za energijo je operater prenosnega sistema 1. 12. 2017 na svoji spletni strani objavil podatke o usklajenih tarifnih strukturah za plin.

Zaposleni so na nediskriminatoren način pripravljali in izvajali vse predpise, ki jih pripravlja ali izdaja po javnem pooblastilu operater prenosnega sistema. Pri izdelavi pravil so upoštevali najboljše prakse in priporočila ENTSO-G za zemeljski plin ter druga priporočila regulativnih organov. Prav tako so zaposleni aktivno sodelovali pri pripravi in izdelavi vseh drugih potrebnih aktov in predpisov, ki so obvezujoči za operaterja prenosnega sistema, ter pri tem upoštevali načelo nediskriminatornosti in preglednosti.

Zaposleni so reševali pritožbe uporabnikov prenosnega sistema na nepristranski in pregleden način, pri čemer so informacije o številu in vsebini pritožb bile posredovane nadzorniku za skladnost.

Operater prenosnega sistema je v letu 2017 prejel eno pritožbo glede zaračunavanja odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina.

4 SPREMLJANJE IZVAJANJA PROGRAMA

4.1 Priporočila o Programu za zagotavljanje skladnosti in njegovemu izvajanju

Nadzornik za skladnost pri spremljanju in izvajanju Programa v letu 2017 ni ugotovil dodatnih vsebinskih pomanjkljivosti. Program, h kateremu je regulativni organ dal soglasje (št. 533-100/2011-58/134), po mnenju nadzornika za skladnost zajema aktivnosti in ukrepe, ki so potrebni za učinkovito preprečevanje diskriminatornega ravnanja zaposlenih.

5 OBVEZNOSTI IN PRAVICE ZAPOSLENIH

Vsi zaposleni v podjetju so sodelovali z nadzornikom za skladnost pri izvajanju njegovih nalog s ciljem učinkovite izvedbe uresničevanja Programa.

Zaposleni so obveščali nadzornika za skladnost o času, kraju ter vsebini sestankov, ki so v povezavi z vsebino, kot jih določa zakonodaja. Obveščanje nadzornika za skladnost o sestankih je potekalo praviloma s strani vodij, direktorja sektorja oziroma poslovodstva.

6 KRŠITVE

6.1 Splošne kršitve

Nadzornik za skladnost v obdobju, za katero je izdelano poročilo, ni ugotovil kršitev določb Programa. Tveganja za nastop neskladnosti s Programom in energetska zakonodaja je nadzornik za skladnost na podlagi aktivne komunikacije z zaposlenimi in uporabniki omrežja sprti odpravljal in tako zmanjševal možnosti za nastop kršitev Programa.

7 ZAKLJUČEK IN UGOTOVITVE

Nadzornik za skladnost je v letu 2017 izvajal nadzor nad izpolnjevanjem zahtev evropske in nacionalne zakonodaje, povezane z delovanjem neodvisnega operaterja prenosnega sistema in zagotavljanja nepristranskega delovanja. Pri svojem delu je aktivno sodeloval in komuniciral s pristojnimi organi (regulativni organ - Agencija za energijo, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor - Direktorat za energijo, Poslovodstvo in Nadzorni svet družbe Plinovodi d.o.o.), zaposlenimi v družbi ter uporabniki sistema.

Nadzornik za skladnost je izvajal naloge, kot jih določa EZ-1, s ciljem, da se zagotovi dejanska neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji in cilji Programa za zagotavljanje skladnosti. Nadzornik za skladnost je preverjal, ali operater prenosnega sistema dosledno in dejansko spoštuje načela preglednosti in nepristranskosti v odnosu do vseh udeležencev na trgu, varuje tajnost poslovno občutljivih podatkov, preprečuje pristransko razkrivanje poslovno koristnih podatkov ter skrbi za vsebinske in zakonodajne spremembe Programa za zagotavljanje skladnosti po priporočilu nadzornika za skladnost.

Operater prenosnega sistema je pristopil k Slovenskim smernicam korporativne integritete in s tem jasno in javno izrazil zavezo k uveljavljanju in spoštovanju načel korporativne integritete ter sprejel vodilo družbi v prizadevanju za učinkovit sistem korporativne integritete. Pri poslovanju družbo in zaposlene v družbi zavezujejo tudi dobri poslovni običaji, visoki etični standardi in načela, kot to izhaja iz Kodeksa ravnanja družbe.

Operater prenosnega sistema ima vzpostavljen tudi Kodeks ravnanja družbe, ki ustrezno dopolnjuje Program za zagotavljanje skladnosti predvsem glede vloge zaposlenih pri uresničevanju vizije, poslanstva in ciljev družbe. Kodeks ravnanja vsakega posameznega zaposlenega spodbuja k lastnemu odgovornemu ravnanju in mu daje za to potrebne usmeritve, vsebuje načela in cilje, ki k pravilnemu, preglednemu, nepristranskemu in etičnemu ravnanju spodbuja celotno družbo. V letu 2017 nadzornik za skladnost ni prejel nobene prijave kršitve Kodeksa ravnanja družbe.

Operater prenosnega sistema ima vzpostavljen sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj, ki je sestavina korporativnega upravljanja družbe in sestavni del obrambnih linij v okviru v družbi vzpostavljene sodobne ureditve sistema upravljanja in nadzora.

Na podlagi metodologije, ki temelji na strokovnih podlagah in dobri praksi, ima operater prenosnega sistema vzpostavljen proces upravljanja s tveganji. Tveganja so prepoznana, ocenjena, obvladana in spremljana. Vzpostavljeno je kontrolno okolje, ki ga oblikujejo naslednji dejavniki, kot so: uveljavljanje neoporečnosti in etičnih vrednot, zavezanost kompetencam, način razmišljanja poslovodstva in njegov slog delovanja, sodelovanje pristojnih za upravljanje, organizacijski ustroj, dodeljevanje pristojnosti in odgovornosti, usmeritve in postopki. Vsi naštetih dejavniki imajo vpliv na zaposlene v družbi in prispevajo k učinkovitemu izvajanju Programa. Nadzornik za skladnost ugotavlja, da so zaposleni v družbi Plinovodi, ki opravlja dejavnost neodvisnega operaterja prenosnega sistema, v letu 2017 upoštevali Program za zagotavljanje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in pravila za učinkovito ločevanje dejavnosti prenosa in dobave, ter se zavedali in uspešno odpravljali navzkrižja interesov med VIP, dobavitelji in operaterji sistemov.

Ljubljana, 28. 3. 2018

Nadzornik za skladnost

mag. Dejan Koletnik

